

ПЕТРИНА Оксана – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ, 76000, Україна (petrynaoxana@meta.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5311-6777>

КАПУСНЯК Христина – магістр кафедри англійської філології, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника вул. Шевченка, 57, Івано-Франківськ, 76000, Україна (hrustuna2006@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1378-2702>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.50.16>

Бібліографічний опис статті: Петрина, О., Капусняк, Х. (2022). Гендерний аспект у автобіографічних творах (на матеріалі твору Мей Маск «Жінка, в якій є план»). *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 50, 117–124. doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.50.16>

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ У АВТОБІОГРАФІЧНИХ ТВОРАХ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ МЕЙ МАСК «ЖІНКА, В ЯКОЇ Є ПЛАН»)

Анотація. Статтю присвячено дослідженню гендерних особливостей автобіографічних творів, а саме розмежуванню чоловічої й жіночої тематик твору, окресленню особливостей їх висвітлення, а також визначенню їхніх співвідношень у творі Мей Маск «Жінка, в якій є план». У ній проаналізовано праці провідних науковців із проблем гендерного письма; висвітлено його ключові риси; досліджено особливості концепції гендерної ідентичності на тематичному рівні через відтворення певних мовленнєвих ситуацій, стереотипів і їх втілення в думках та судженнях. Результати дослідження засвідчують наявність рис не тільки жіночого, а й чоловічого письма в жіночому автобіографічному творі Мей Маск «Жінка, в якій є план» і відбивають їх пропорцію у відсотковому співвідношенні. Найбільш розкритими є так звані заборонені теми (риси жіночого письма), до яких відносимо опис жіночого здоров'я, вагітності, пологів, насильства у сім'ї; вони становлять 23,5% від обсягу загальної тематики. Далі виділяємо тему жіночого «Я»/ жіночності: авторка акцентує увагу на розкритті жіночої привабливості, відкиданні стереотипів стосовно жінок та описує свої стосунки з матір'ю. На цю тему припадає 22,9%. Тема кар'єри, що характеризує насамперед чоловіче письмо, представлена 17,0% та розкриває професійний шлях авторки з описом її успіхів та невдач. Суттєвими за обсягом висвітлення є теми, характерні для жіночого письма, а саме: опис кризових станів та внутрішніх переживань, зумовлених кризовими ситуаціями в житті авторки – 15,0%, тема сім'ї й дитинства – 9,2%, тема материнства та дітей – 8,5%. Найменш розритою є тема ідеального батьківства, яка є рисою чоловічого письма і становить 3,9% загальної тематики. Отже, Мей Маск поєднує у своєму творі тематику і чоловічого, і жіночого письма, хоч жіночі теми все ж переважають та становлять 79,1%, тоді як чоловіча тематика охоплює лише 20,9%. Серед найбільш розкритих тем жіночої тематики виділяємо висвітлення заборонених тем, а серед чоловічих – тему кар'єри. Це вказує на те, що авторка є сильною особистістю, яка долає стереотипи ординарної жінки та спроможна оновити зразок класичної жінки, демонструючи силу її характеру.

Ключові слова: гендер, автобіографія, жіноче письмо, чоловіче письмо, тематика жіночого письма, тематика чоловічого письма.

PETRYNA Oksana – PhD, Associate Professor, Associate Professor at the English Philology Department, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk, 76000, Ukraine (petrynaoxana@meta.ua)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5311-6777>

KAPUSNIAK Hrustyna – Master's Student at the English Philology Department, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk, 76000, Ukraine (hrustuna2006@ukr.net)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1378-2702>

DOI: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.50.16>

To cite this article: Petryna, O., Kapusniak, H. (2022). Ghendernyj aspekt u avtobiografichnykh tvorakh (na materialy tvoriv Mej Mask «Zhinka, v jakoji je plan») [Gender aspect in autobiographical works (based on Maye Musk's novel "A Woman Makes a Plan")]. *Problemy humanitarnykh nauk: zbirnyk naukovykh prats Drohobyt'skoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filolohiia» – Problems of Humanities. "Philology" Series: a collection of scientific articles of the Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University*, 50, 117–124. doi: <https://doi.org/10.24919/2522-4565.2022.50.16> [in Ukrainian].

GENDER ASPECT IN AUTOBIOGRAPHICAL WORKS (BASED ON VAYE MUSK'S NOVEL "A WOMAN MAKES A PLAN")

Summary. *The gender peculiarities of female autobiographical writing on the basis of Maye Musk's autobiographical novel "A woman makes a plan" are studied in the article. Special attention has been paid to the analyses of the gender writing studies of prominent scientists, namely the special features of the gender identity concept at the thematic level, male and female themes and the peculiarities of their presentation in the text. The results of research are supported by the examples and presented in two diagrams that show the correlation of male and female themes represented in the Maye Musk's autobiographical novel "A woman makes a plan". As it has been determined forbidden thematics which include description of women's health, pregnancy, childbirth, violence in family are the most actively revealed in the novel and make up 23.5% of the total amount of themes. The theme of femininity, where the author focuses on describing female attractiveness, rejecting stereotypes about women, and describes her relationship with her mother, covers 22.9%. The career theme, which is typical for male writing, is represented by 17.0% and reveals the professional path of the author, highlighting victories and drawbacks in her career. The following themes namely the description of crisis situation and inner feelings (15.0%), the theme of family and childhood (9.2%) and the theme of motherhood and children (8.5%) are typical for female writing and belong to less presented thematics. The idealized description of father, which belongs to characteristic features of male writing, covers only 3.9%. It has been established that May Musk's autobiographical novel combines themes of both male and female writing with female themes prevailing. Female thematics make up 79.1% and male themes cover only 20.9%. Among female thematics forbidden themes are the most actively revealed and among male thematics the theme of career prevails. This indicates that the author is a strong personality who overcomes the stereotypes of an ordinary woman and is able to update the model of a classical woman, demonstrating the strength of her character.*

Key words: *gender aspect, female writing, male writing, autobiography, female writing theme, male writing theme.*

Постановка проблеми. Гендерні дослідження вивчають відмінності мислення, психології, мови, творчості та поведінки жінок і чоловіків. Оскільки їхнє художнє мислення різне, наявні відмінності між світосприйняттям і вираженням себе як особистості у суспільстві. Дослідники-лінгвісти виділяють відмінності у чоловічій та жіночій комунікативній поведінці на всіх рівнях – від фонологічного до синтаксичного, які виявляють себе

в манері письма, використанні відмінних стилістичних засобів і тем.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Гендерні особливості художніх творів досліджували такі науковці, як: Елейн Шовалтер, Гризельда Поллок, Ніна Габрієлян, Поль Констан, Вірджинія Вульф, Маєр Говард Абрамс, Гелен Сіксу, Ольга Шаф, Ольга Башкірова та інші. У літературі для розмежування гендеру використовують такі

поняття, як «жіноча література», «жіноча проза», «жіноче / чоловіче (фемінне / маскулінне) письмо». Теоретичні засади особливостей жіночого письма обґрунтовано в працях Елейн Шовалтер, Ніни Габріелян, Вірджинії Вульф, Поль Констан, Естель Єленік, Гелен Сіксу, Люсі Ірігарей, Тамари Гундорової та Ганни Улюри. Серед рис жіночого автобіографічного письма виділяють: відверту манеру подачі матеріалу, емоційну розповідь, як-от у Поль Констан (Іваницький, 2000), внутрішній монолог (Jelinek, 1986), непослідовний виклад матеріалу, фрагментарність (Гундорова, 2002), відтворення власного «Я», відкидання образу ідеальної жінки (Сіксу, 2001), переосмислення ролі жінки, додання страху, патріархату (Вульф, 1999), опис стосунків матері-доньки, подруг, опис сім'ї (Irigaray, 1980), тематику дому, шлюбу, жіночого здоров'я, насильства (Улюра, 2008). Ольга Башкірова (2019) стверджує, що чоловіки часто пишуть про героїзм та наділяють своїх героїв шляхетними рисами. Ольга Шаф (2019) визначає опис батька в ідеалізованому стилі однією з провідних рис чоловічого письма. Окрім цього, дослідниця вважає, що до згаданого переліку основних рис можна віднести також опис кар'єри та власних здобутків, гіперболізацію власного «Я» та стриманий виклад матеріалу. Проте, незважаючи на велику кількість фахових надбань із вивчення гендерних особливостей автобіографічних творів, дослідженню гендерного аспекту твору Мей Маск «Жінка, в якій є план» належної уваги не приділено, що й визначає **актуальність** нашої наукової розвідки.

Мета статті полягає у комплексному аналізі та описі гендерних особливостей твору Мей Маск «Жінка, в якій є план». Реалізація поставленої мети передбачає розв'язання низки **завдань**: розмежування чоловічих і жіночих тем; окреслення особливостей їх висвітлення у творі; визначення характеру їхнього співвідношення.

Виклад матеріалу. Жіночим автобіографічним письмом називаємо окремих вид письма, який вирізняється своєю структурою й манерою викладу матеріалу. Жіноче автобіографічне письмо неоднотипне за жанром та стилем. Воно може бути представлене у вигляді автобіографії, автобіографічного роману / повісті / оповідання / нарису, а також

у вигляді мемуарів, листів, щоденника чи сповіді. Кожен із цих жанрів має свої специфічні ознаки, але є і спільні: опис життя жінки, здійснений жінкою, у центрі якого жінка.

Жіноче письмо особливе тим, що воно описує внутрішні переживання авторки, відтворює її духовний стан та не знає обмежень чи цензури. Розкриття власного «Я» з усіма його позитивними чи негативними думками й задумами вказує на довіру авторки, що розмірковує над пережитими труднощами, до читача та розкриває її як сильну особистість, здатну говорити про наболіле. Мей Маск у творі «Жінка, в якій є план» найактивніше описує теми, що входять до складу забороненої тематики (опис пологів, вагітності, насильства у сім'ї), а також теми кризових ситуацій та внутрішніх переживань, що викликані кризовими обставинами у житті авторки, серед яких – безгрошів'я, відсутність роботи, труднощі з переїздом до іншої країни.

Отже, твір «Жінка, в якій є план» сповнений заборонених тем. Тема невдалого шлюбу пронизує весь твір та охоплює значну частину розділу *“Adventure”* («Пригоди»), у якому фіксуємо найбільшу кількість описів тривоги та страхів авторки. Бачимо розпач авторки перед небажаним весіллям: *In Pretoria, I saw my boyfriend had not changed. He was still very aggressive. I didn't know what to do about the wedding. (...) In a few weeks' time, eight hundred people were set to arrive. (...) I couldn't see a way out of getting married. There was no escaping it, in my mind* (Musk, 2019, p. 58).

Своє подружнє життя жінка ототожнює з постійними синцями, приниженням та образами. Відвертість розповіді вражає. Авторка часто цитує свого чоловіка, що вказує на те, що старі образи досі болять і їх уже годі забути: *Every time I had a contraction (...) he'd say, “You don't have to slow down when you have contractions”; He said, “You're just being lazy and weak”* (Musk, 2019, p. 59); *He said, “That's not right. I didn't marry you just so your mother would get the money”* (Musk, 2019, p. 60).

Страх і розпач переслідували жінку впродовж усього її подружнього життя. Відповідно, не фіксуємо жодного позитивного спогаду про чоловіка. Авторка не приховує, що це були найважчі для неї роки: *Those years were the hardest of my life. My children*

are the best thing I ever did, but the marriage was a mistake (Musk, 2019, p. 69).

Опис тяжких пологів свідчить про відвагу авторки говорити про інтимні подробиці з життя жінки, донедавна не обговорювані привселюдно й замовчувані. Отже, письменниця показує жінку такою, якою вона є в реальному житті. За втрати підтримки чоловіка в найвідповідальніший момент порятунком стають діти – найдорожче для кожної матері: *All the agony was forgotten when he (Elon) arrived. I was so happy. He was this little cherub. I couldn't believe anything was so beautiful. He would lie next to me, and I would just stare at him. It was the most wonderful thing that ever happened* (Musk, 2019, p. 75).

Ключовою темою жіночої автобіографії вважаємо також опис жіночого «Я». У першій частині книжки “*Beauty*” («Краса») авторка порушує проблему зміни жіночого фізичного чи духовного здоров'я під впливом різних чинників. Під поняттям «духовне здоров'я» письменниця має на увазі загартовування жінки різними проблемами, які вчать думати та діяти по-іншому, а помилки стають своєрідними друзями, які не дають схибити ще раз. Отже, з віком жінка стає мудрішою та стійкішою до невдач: *What I've learned is that you can always find a way. You can always make another plan. Of course, it took time for me to learn, and I'm still learning!* (Musk, 2019, p. 19); *But my confidence is better than ever, because I am not worried about rejection or insults. As a model, I get rejected nine times out of ten. If you are losing confidence, you have to find a reason why you are losing your confidence* (Musk, 2019, p. 36).

Особливо Мей Маск зосереджується на процесі старіння як на фізичній зміні тіла. Символічна назва першого розділу “*Silver is the new blond: life keeps getting better*” («Сивина – новий блонд: життя стає кращим») говорить про те, що жодні вікові зміни не лякають авторку, а навпаки, додають їй впевненості у собі й, попри все, жіночності. Процес старіння – не трагедія, а сивина – це друге дихання, яке робить жінку особливою: *One reason I'm not afraid of aging is that every decade of my life has been better than the last. My twenties were terrible except*

for my three wonderful children; my thirties were pretty bad, too; my forties were so busy just to survive; in my fifties I was new in New York and trying to get my business started and finding friends; and in my sixties, I was more settled with my kids and grandkids and work. Now, I'm busier than ever. I didn't expect that, but I'm loving it (Musk, 2019, p. 158).

Згідно з Мей Маск, жіноче тіло, як основне джерело енергії та натхнення, не втрачає своєї сили з віком. Воно розквітає та стає по-своєму прекрасним. Мей Маск відгукнулася на заклик Гелен Сіксу «писати саму себе» (Сіксу, 2001, с. 799) та своєю чергою закликає інших жінок до цього: *Look after yourself as best you can by eating well, smiling, and being active, happy, and confident. I have never been afraid of aging* (Musk, 2019, p. 12); *If you can speak with a sense of humor, laugh at yourself, and add lightness in your voice, you will be more fun. It's hard not to talk about yourself, especially if you're going through a hard time, but you need to be fascinating* (Musk, 2019, p. 22).

Тема жіночності охоплює також висвітлення стосунків з матір'ю. Мей Маск поважала свою матір, любила її, відверто захоплювалася нею та брала з неї приклад. Яскравим підтвердженням цьому є такий опис: *My mom never had a fear of aging. She never even spoke about it. She always looked fabulous – she wore bright red lipstick everywhere and always liked to wear earrings when she went out. In her older years, she had beautiful, long white hair* (Musk, 2019, p. 160).

Можемо припустити, що саме матері авторка завдячує своєю жіночністю й елегантністю. І сама вона була взірцем чудової матері та дружини: *I don't know how my mom coped on the ship with two-year-old twins, and then two other children of six and eight. But she did* (Musk, 2019, p. 42); *My mom didn't have to go, of course. She had a choice. She could have stayed at home with the kids. But he was going to go anyway, and she didn't want to leave him alone, so we all went together* (Musk, 2019, p. 46).

Не менш важливою за активністю висвітлення вважаємо тему кризових станів і внутрішніх переживань авторки, найяскравіші приклади якої виявляємо в розповідях

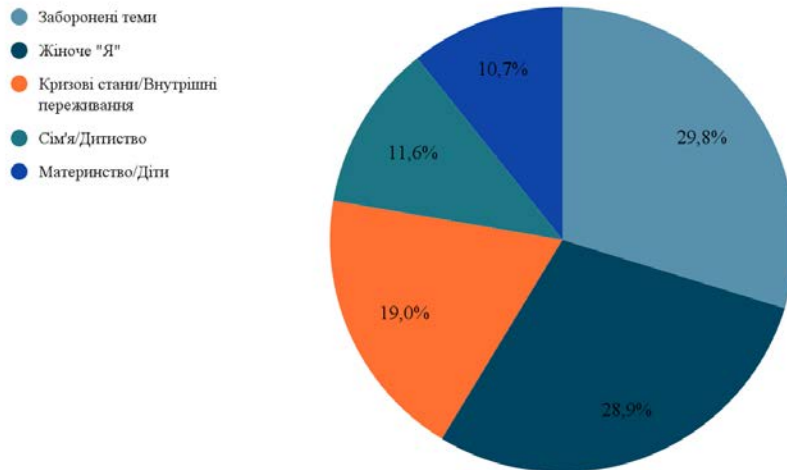
про період після розлучення: *All that has happened to me over and over. I haven't been successful in marriage and relationships. I've been rejected from numerous jobs over and over. My life has derailed to such an extent that I actually moved cities and countries* (Musk, 2019, p. 114). Реабілітація після розлучення була швидкою, письменниця не галяла часу. Вона працювала день і ніч, щоб забезпечити дітей: *My practice was taking too long to pick up. Money was running out. After three months, I was in tears because I wasn't able to pay my rent* (Musk, 2019, p. 117). Прийшов час ставати на ноги й будувати кар'єру. У творі фіксуємо розповіді про скрутні часи для матері-одиначки, проте вони набагато кращі, ніж ті, коли вона була одруженою та забезпеченою. Труднощі її не зупиняють, а навпаки, мотивують працювати та ризикувати.

Мей Маск не заперечує того, що її життя було складним, і вкотре наголошує, що саме діти були їй розрадою та потужним джерелом натхнення не зупинятися, а багато працювати. Докази цьому виявляємо в 4 частині книги в розділі із символічною назвою "Working Mother" («Мату, яка працює»). Тут письменниця пише, що після розлучення її основним пріоритетом було піклування про дітей: *...my priority was to take care of my children* (Musk, 2019, p. 79), тому її не лякало, як і не викликало почуття провини, те, що вона мусить тяжко працювати, щоб забезпечити дітей усім необхідним: *I never felt guilty about working full time, because I didn't have a choice. I worked to keep a roof over our heads, food in our stomachs, and basic clothes on our backs* (Musk, 2019, p. 76). Ці рядки підкреслюють не тільки велику любов матері до дітей, але й заперечують сформовані стереотипи про жінок. Залишатися домогосподаркою, піклуватися про дітей та дбати про чоловіка – стійкі упередження, які починають зникати у сучасному світі та розбивати класичну модель жінки. Їй на зміну приходять жінки, яка може самостійно виховувати дітей, забезпечувати їх усім необхідним, та будувати власну кар'єру. Труднощі не лякають сильну жінку, вони мотивують і надихають її так само, як і її діти. З кожного глухого кута є вихід – це хороший план, на якому вкотре

наголошує авторка: *In health, in business, in life, there is no quick fix. All you have is hard work, optimism, and honesty; common sense and a plan* (Musk, 2019, p. 163). На думку Мей Маск, саме такий стиль життя й допоміг її дітям досягти своїх цілей. Вони стали самостійними та дорослими ще в юному віці. Письменниця неодноразово хвалить своїх дітей за їхні здобутки та навіть захоплюється ними: *I could not have predicted Tesla or SpaceX or the Kitchen or Big Green or Passionflix. But now I see that what Elon is accomplishing with technology, what Kimbal is building in the world of food, and what Tosca is doing with movies: all of it is rooted in what they loved as kids* (Musk, 2019, p. 86).

З таким же теплом та гордістю письменниця згадує і своїх батьків, що теж належить до переліку вирізняльних рис жіночого письма. За словами авторки, батьки привчили її до праці, ризику та відважності. Саме вони послугували для неї прикладом виховання дітей: *I brought my children up like my parents brought us up when we were young: to be independent, kind, honest, considerate, and polite, to work hard and do good things* (Musk, 2019, p. 79). Кожною історією Мей Маск дякує їм за підтримку та любов, якою вони обдарували її в дитинстві.

Відсоткове співвідношення базується на кількості прикладів, почерпнутих із твору, у яких простежуємо розкриття зазначеної теми. Отже, діаграма засвідчує, що більшу частину тексту охоплює опис заборонених тем, куди відносимо насильство у сім'ї, опис вагітності та пологів, опис злетів і падінь. Друга за активністю тема – опис жіночого «Я», жіночності, жіночого здоров'я, сюди відносимо й опис стосунків із матір'ю. Окремо виділяємо кризові стани та внутрішні переживання, зумовлені кризовими ситуаціями в житті авторки (відсутність роботи, переїзд у іншу країну, безгрошів'я). Найменше фіксуємо прикладів, що стосуються опису сім'ї: спогади з дитинства, спогади про батьків та опис материнства і дітей. Мей Маск є надзвичайно сильною жінкою, яка не дозволяла собі здаватися та завжди шукала оптимізм у всьому. Образ сильної жінки є провідним у сучасній жіночій літературі та є однією з основних рис жіночого письма.

Діаграма: Співвідношення жіночих тем у творі Мей Маск «Жінка, в якій є план»

У творі Мей Маск фіксуємо також риси, що притаманні чоловічому письму. Чоловічим автобіографічним письмом вважаємо структурований зв'язний твір з чітким кінцевим результатом, який відрізняється від жіночого системним, послідовним, логічно пов'язаним викладом матеріалу. Серед наявних у творі рис чоловічого письма виділяємо тему кар'єри та здобутків, тему ідеального батька.

Мей Маск – успішний дієтолог та відома модель, яка навіть у свої 70 з'являється на перших шпальтах журналів, тож не дивно, що тема кар'єри – одна з провідних у її творі. Попри те що темі професійних здобутків присвячено весь 4 розділ «*Success*» («*Успіх*»), авторка неодноразово звертається до неї в інших розділах: *I produced fashion shows, lectured on nutrition. I even stayed on to get a Master of Science degree. What a way to build up my own self-esteem! Life was good* (Musk, 2019, p. 70). Відмінність в описі чоловіками й жінками власних здобутків полягає в тому, що жінка розповідає не тільки про злети в професійній діяльності, а й падіння. Натомість чоловіки воліють писати тільки про свої успіхи. Жінки ж не бояться говорити про свої слабкі місця, які перешкоджають їм на шляху до успіху. Орієнтованість чоловічого спілкування на такі теми, як кар'єра та особисті здобутки, пояснюємо їхнім бажанням показати себе з кращого боку, продемонструвати власну ерудованість, знання, досвід. Відповідно, чоловіки не бажають розповідати про свої недоліки, щоб не видатися слабкими: *Your*

life will be full of ups and downs, like a roller coaster. The ups will be great; the downs will be hell. And when you're down, you need to plan how to climb out (Musk, 2019, p. 163).

Невдачі у професійній діяльності не видаються Мей Маск фатальними. Жінка особливо акцентує на них, щоб продемонструвати свої сильні сторони. Це допомагає створити образ сучасної сильної жінки, яка вперта та впевнена у своїх силах і чітко знає, що і для чого вона робить. Така манера письма позиціонує авторку як людину, яку загартовують

складні часи: *I had to take two buses, two subway trains, two more buses, and then walk about four hundred yards to get to the studio, in three feet of snow. (...) When I checked in, they said, "Thank you for driving in this terrible weather". I said, "No, I took the bus". They were dumbstruck* (Musk, 2019, p. 99).

Чим більше на шляху складнощів та невдач, тим солодшою є перемога – кінцева ціль. Саме тому авторка неодноразово згадує про свої здобутки та з задоволенням розповідає про них читачам. Своїм прикладом вона спонукає та мотивує жінок рухатися вперед. Успішна в модельному бізнесі (*At sixty-seven, I walked my first couture show. I wore a beautiful white-and-silver gown and looked like a bride, although I had white hair* (Musk, 2019, p. 99), відома як один із найкращих дієтологів (*In the nutrition world, I am very comfortable with my nutrition knowledge as I continue to study, taking seventy-five one-hour exams every five years to retain my accreditation and reading up on new research work every day* (Musk, 2019, p. 120), Мей Маск не зупиняється на досягнутому, а рухається в ногу з часом та розвивається як професіонал у своїй справі.

Ще однією рисою чоловічого письма, яку фіксуємо у творі, є ідеалізація образу батька, причому авторка більше уваги приділяє його внутрішнім, а не зовнішнім характеристикам. Чоловіки зображають свого батька героєм, з якого гордо беруть приклад, якого бояться засмутити і якому, власне, вони зав-

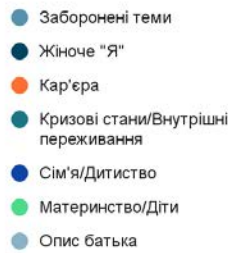
дячують своїми здобутками (Шаф, 2019). Мей Маск зображає свого батька людиною, яка нічого не боїться і для якої немає нічого неможливого. Він для неї взірць справжнього чоловіка та хорошого батька. Виявляємо рядки, де Мей Маск пише, що саме він навчив її бути впевненою та послугував прикладом для успішного майбутнього: *My father was magnificent. He was fearless and adventurous, and we trusted him completely. He was a great man who taught by example. He worked long hours, was thoughtful and kind. He was a gentle giant who never talked much* (Musk, 2019, p. 44).

Авторка часто цитує свого батька; на особливу увагу заслуговують гасла сім'ї, автором яких був її батько: *My father's motto was "The harder you work, the luckier you get"* (Musk, 2019, p. 102); *Our family motto was "live dangerously – carefully"* (Musk, 2019, p. 9).

Припускаємо, що Мей Маск так активно описує батька тому, що перейняла від нього найкращі риси, такі як впевненість, прагнення до змін, відважність, азарт до чогось нового. Вона навіть частково ототожнює себе з ним. Батько, крім того, став єдиним взірцем справжнього чоловіка у житті жінки, оскільки вона не мала надійного партнера поруч.

Отже, «Жінка, в якій є план» – це жіноча автобіографія, яка охоплює й основні риси чоловічого письма, такі як розповідь про професійне життя, що засвідчено великою кількістю професійної лексики, також ототожнення батька з героєм, перейняття цінностей батька та прагнення відповідати його очікуванням.

Проаналізувавши тематику твору Мей Маск «Жінка, у якій є план», зазначимо, що авторка зосереджує увагу на розкритті тем, характерних для жіночого письма: заборонені теми; тема жіночого «Я»; тема сім'ї, подружнього життя; тема дітей, їх виховання; тема стосунків матері-доньки, матері-матері, подруг. Теми, властиві чоловічому письму, не є чисельними (тема кар'єри, власних здобутків;

Діаграма: Співвідношення тем чоловічого та жіночого письма

тема батьківського виховання, батько як приклад, наставник, герой), однак не позбавлені активності. Результати дослідження співвідношення тем чоловічого та жіночого письма у творі представлені у наведеній нижче секторній діаграмі.

Діаграма засвідчує, що найбільш розкритими є заборонені теми (пологи, вагітність, жіноче здоров'я, насильство у сім'ї) – 23,5% та тема жіночого «Я» – 22,9%. Наступними за активністю висвітлення є тема кар'єри, яка назагал більш властива чоловічому письму, – 17,0%, та низка виключно «жіночих» тем, зокрема опис кризових та внутрішніх станів (15,0%), тема сім'ї, дитинства (9,2%), тема материнства та дітей (8,5%). Теми, присвячені опису батька та батьківського виховання, охоплюють 3,9% вибірки. Як бачимо, у відсотковому відношенні жіночі теми переважають над чоловічими: 79,1% проти 20,9%.

Висновки. Отже, у творі Мей Маск «Жінка, в якій є план» домінують жіночі теми. Але наявність рис чоловічих автобіографічних творів розкриває Мей Маск як лідера, як сильну особистість, котра долає стереотипи ординарної жінки, володіє ситуацією, вправно долає труднощі, бере на себе відповідальність та впевнено йде до мети. Цей твір потребує подальшого дослідження на лінгвостилістичному рівні – для виокремлення та аналізу притаманних йому стилістичних особливостей чоловічого та жіночого письма в автобіографічних творах.

ЛІТЕРАТУРА

- Башкирова О.М.** Гендерні художні моделі сучасної української романістики : дис. д-ра філ. наук : 23.12.19. Київ, 2019. 464 с.
- Вулф В.** Власний простір. Київ : Альтернативи, 1999. 66 с.
- Гундорова Т.І.** FEMINA MELANCHOLICA. Стаття і культура в гендерній утопії Ольги Кобилянської : монографія. Київ : Критика, 2002. 272 с.
- Иваницкий В.Г.** «От женской литературы – к «женскому роману»?» (Парабола самоопределения современной женской литературы). *Общественные науки и современность*. 2000. № 4. С. 151–163.
- Сиксу Х.** Хохот Медузы. Введение в гендерные исследования. Часть 2 : Хрестоматия. Харьков–Санкт-Петербург : Алетея, 2001. С. 799–821.
- Теоретико-методологічні засади гендерних студій з літературознавства. Гендерні студії в літературознавстві : навчальний посібник / за ред. В.Л. Погребної. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2008. С. 6–20.
- Шаф О.В.** Гендерно-психологічні аспекти української лірики ХХ століття : монографія. Київ : ВЦ «Просвіта», 2019. 608 с.
- Irigaray L.** When our lips together. *Signs*. 1980. Vol. 6. № 1. P. 69–79. DOI: <https://doi.org/10.1086/493777>.
- Jelinek Estelle C.** The Tradition of Women's Autobiography: From Antiquity to the Present. Boston : Twayne Publishers, A Division of G.K. Hall & Co, 1986. 360 p.
- Musk M.** A woman makes a plan : advice for a lifetime of adventure, beauty, and success. New York : Viking Life, 2019. 167 p.

REFERENCES

- Bashkyrova, O.M.** (2019). *Ghenderni khudozhni modeli suchasnoji ukrajinsjkoji romanistyky* [Gender artistic models of modern Ukrainian novels]. (Doctors thesis). Kyiv [in Ukrainian].
- Ghundurora, T.I.** (2002). *FEMINA MELANCHOLICA. Statj i kuljtura v gendernij utopiji Oljghy Kobyljansjkoji* [FEMINA MELANCHOLICA. Gender and culture in Olga Kobylyanska's gender utopia]. Kyiv: Krytyka [in Ukrainian].
- Irigaray, L. & Burke, C.** (1980). When Our Lips Speak Together. *Signs: Journal of Women in Culture and Society*, 6 (1), 69–79. DOI: <https://doi.org/10.1086/493777> [in English].
- Jelinek, E.C.** (1986). *The tradition of women's autobiography from antiquity to the present*. Boston: Twayne Publishers, A Division of G.K. Hall & Co [in English].
- Musk, M.** (2019). *A Woman Makes a Plan: Advice for a Lifetime of Adventure, Beauty, and Success*. New York: Viking [in English].
- Poghrebna, V.L.** (2008). *Teoretyko-metodologichni zasady ghendernykh studij z literaturoznavstva. Ghenderni studiji v literaturoznavstvi* [Theoretical and methodological foundations of gender studies in literature. Gender studies in literature]. Zaporizhzhja: Zaporizjkyj nacionaljnyj universytet [in Ukrainian].
- Shaf, O.V.** (2019). *Ghenderno-psykhologichni aspekty ukrajinsjkoji liryky XX stolittja: monohrafija* [Gender-psychological aspects of Ukrainian lyrics of the 20th century]. Kyiv: VC «Prosvita» [in Ukrainian].
- Syksu, Kh.** (2001). *Khokhot Meduzyi. Vvedenye v ghendernyje yssledovanyja* [Laughter of Medusa. Introduction to Gender Studies]. Kharjkov–Sankt-Peterburg: Aletejja [in Russian].
- Yvanyckyj, V. Gh.** (2000). «Ot zhenskoj lyteraturyi – k «zhenskomu romanu»?» (Parabola samoopredelenyja sovremennoj zhenskoj lyteraturyi) [“From Women's Literature to the ‘Women's Novel’?” (Parabola of self-determination of modern women's literature)]. *Obshhestvennyie nauky y sovremennostj – Social sciences and modernity*, 4, 151–163 [in Russian].
- Vulf, V.** (1999). *Vlasnyj prostir* [Own space]. Kyiv: Aljternatyvy [in Ukrainian].